

**Kritéria hodnocení písemné a ústní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury
ve školním roce 2024 / 2025**

Hodnocení profilové části maturitní zkoušky je v souladu s § 24 a § 25 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění.

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury se skládá ze dvou částí, z části písemné a z části ústní. Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky tvoří 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu.

1) USTANOVENÍ PRO PÍSEMNOU PRÁCI

1. Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu v minimálním rozsahu **250 slov**.
2. Písemná práce trvá **120 minut** včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít **Pravidla českého pravopisu**.
3. Pro písemnou práci ředitelka školy stanoví **6 zadání**, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.
4. Zadání a témata navrhnou vyučující českého jazyka a odevzdají je ředitelce školy do předem stanoveného termínu.
5. Zadání písemné práce z českého jazyka a literatury je stejné pro všechny žáky všech oborů vzdělání maturitních tříd. Písemnou práci konají žáci všech oborů ve stejný den a čas.
6. Ředitelkou školy jsou stanovena 3 kritéria hodnocení (detailněji tabulka níže):
 - a. Zpracování zadání
 - b. Funkční užití jazykových prostředků
 - c. Syntaktická a kompoziční výstavba textu
7. Písemná práce se hodnotí bodově, s **maximálním počtem 16 bodů**. Pokud je práce v kritériích 1A, 1B nebo 1C (tj. zpracování zadání) ohodnocena nulou, písemná práce nesplňuje základní kritéria. Taková práce je pak celkově hodnocena jako nedostatečná.

Kritérium	Max. bodů	Subkritéria				
1. Zpracování zadání	4					
1A Rozsah		0 – rozsah práce nebyl dodržen 1 – rozsah práce splňuje stanovené podmínky	0	1	-	-
1B Téma		0 – téma je chybně interpretováno / ignorováno 1 – téma je vystiženo	0	1	-	-
1C Komunikační situace, slohový útvar		0 – text neodpovídá komunikační situaci / slohovému útvaru 1 – text vykazuje odchylky od komunikační situace nebo útvaru	0	1	2	-

		2 – text plně odpovídá komunikační situaci i slohovému útvaru				
2 Funkční užití jazykových prostředků	6					
2A pravopis, tvarosloví, slovtvorba		<p>0 – velké množství chyb; srozumitelnost je vážně narušena</p> <p>1 – výrazné množství systematických chyb</p> <p>2 – několik chyb, které mírně snižují kvalitu textu; chyby nejsou systematické ani tolik výrazné, aby ovlivnily celkový dojem</p> <p>3 – žádné závažné chyby; může obsahovat ojedinělou drobnou chybu, která však nenarušuje celkový dojem</p>	0	1	2	3
2B lexikum		<p>0 – lexikum je stylově nevhodné a omezené; dojem nízké jazykové vybavenosti</p> <p>1 – slovní zásoba je chudší a monotónní; místy nepřesnost ve volbě slov, některé části textu jsou kvůli tomu obtížně pochopitelné</p> <p>2 – text obsahuje správnou slovní zásobu s menšími odchylkami od stylové vhodnosti nebo přesnosti některých výrazů; místy se vyskytují méně vhodná slova, která mírně narušují přirozenost textu</p> <p>3 – text obsahuje pestrou a přesnou slovní zásobu zcela odpovídající komunikační situaci, slohovému útvaru i účelu textu; slova jsou použita správně; jazyk působí přirozeně a svědčí o vysoké úrovni jazykové vybavenosti autora</p>	0	1	2	3
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu	6					
3A Větná syntax, textová koheze		<p>0 – text působí chaoticky a nekoherentně; věty na sebe nenavazují; logické vazby chybí</p> <p>1 – Významné problémy ve vazbách mezi větami, čtivost je ztížena; neplynulé</p> <p>2 – Jen drobné chyby v propojení vět, které nenarušují čitelnost; text je převážně plynulý</p> <p>3 – Věty plynule a logicky navazují, text je soudržný a snadno čitelný</p>	0	1	2	3
3B Nadvětná syntax, koherence textu, čtenářský komfort		<p>0 – text postrádá logickou strukturu a celkovou koherenci; chybí jasné oddělení myšlenek, odstavce jsou chaotické nebo zcela chybí; text působí zcela neuspořádaně; čtenář nedokáže sledovat hlavní myšlenku</p> <p>1 – text vykazuje výraznější problémy s kompozicí a návazností mezi tématy; přechody mezi odstavci nejsou vždy logické a mohou</p>	0	1	2	3

		<p>působit nesourodě; struktura textu není jasně čitelná</p> <p>2 – text má převážně dobrou strukturu s drobnými nedostatky v návaznosti mezi odstavci nebo tématy; kompozice je víceméně logická, i když místy mohou být přechody mezi myšlenkami méně plynulé; čtenář se dokáže snadno orientovat</p> <p>3 – jasná, logická a dobře strukturovaná kompozice; všechny části textu jsou tematicky propojeny a přirozeně na sebe navazují; odstavce i jednotlivé myšlenky jsou jasně oddělené, což zajišťuje dobrou orientaci čtenáře a snadné pochopení hlavní myšlenky textu; text působí přehledně a soudržně.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

Převáděno na známky:

16-14	1 (výborný)
13-12	2 (chvalitebný)
11-10	3 (dobrý)
9-7	4 (dostatečný)
6-0	5 (nedostatečný)

2) USTANOVENÍ PRO ÚSTNÍ ZKOUŠKU

1. Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury určí ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam nejméně **60 literárních děl**.
2. Z maturitního seznamu literárních děl žák připraví vlastní seznam literárních děl v počtu 20. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím **pověřené osobě do 31. března roku**, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a **do 30. června roku**, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.
3. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Ředitel školy zajistí pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů literárních děl
4. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. Příprava k ústní zkoušce trvá **15 minut**. Ústní zkouška pak trvá nejdéle **15 minut**.
5. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.
6. Neodevzdá-li žák vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.
7. Ústní zkouška je hodnocena dle následující klasifikační stupnice:

Vyjádřeno známkami:

1 (výborný):

Žák prokazuje porozumění literárněhistorickému kontextu díla a velmi dobře zná autorovu tvorbu. Umí přesně identifikovat a analyzovat téma, motivy, kompozici, literární druh i žánr. Dokáže vhodně okomentovat roli vypravěče, postavy, typy promluv a rozpoznat jazykové i umělecké prostředky. U neuměleckého textu analyzuje komunikační situaci, funkční styl a slohový postup, vystihne hlavní myšlenku a poskytne charakteristiku jazyka s konkrétními příklady. Úroveň vyjadřování je plynulá, samostatná a kultivovaná, s jasnou argumentací a bez výraznějších chyb.

2 (chvalitebný):

Žák dobře rozumí literárněhistorickému kontextu a autorově tvorbě, přičemž uvádí většinu podstatných faktů. Rozpoznává a analyzuje téma, motivy, kompozici i literární žánr díla, s drobnými nepřesnostmi. Vypravěče, postavy, typy promluv a umělecké prostředky dokáže popsat, ale občas přehlédne některé detaily. U neuměleckého textu rozumí komunikační situaci, stylu i slohovému postupu, jasně vystihne hlavní myšlenku a poskytne jazykovou charakteristiku s příklady. Vyjadřuje se celkem plynule, i když někdy s drobnými chybami nebo nepřesnostmi.

3 (dobrý):

Žák má základní znalost literárněhistorického kontextu díla a autorovy tvorby, i když občas s mezerami. Identifikuje téma, motivy, kompozici a literární žánr, ale jeho interpretace mohou být velmi povrchní. Vypravěče, postavy a umělecké prostředky popíše s částečným porozuměním, nemusí je tedy zcela chápat. U neuměleckého textu dokáže určit komunikační situaci a hlavní myšlenku, jazyková charakteristika je však obecná, s méně příklady. Vyjadřování je srozumitelné, ale občas má problémy s přesností pojmenování konkrétních jevů.

4 (dostatečný):

Žák rozumí literárněhistorickému kontextu díla jen povrchně, s chybami nebo nepřesnostmi. Má základní přehled o tématu, kompozici a žánru, ale analyzuje je vágně. Vypravěče, postavy a umělecké prostředky popíše jen velmi povrchně, někdy zcela nesprávně. U neuměleckého textu částečně rozpozná komunikační situaci a hlavní myšlenku, ale s výraznými nepřesnostmi nebo bez konkrétních příkladů. Vyjadřování je na základní úrovni, řečník se vyjadřuje obtížně, často s chybami, nesrozumitelně nebo bez plynulosti.

5 (nedostatečný):

Žák neprokazuje porozumění literárněhistorickému kontextu ani autorově tvorbě. Neidentifikuje téma, motivy, kompozici nebo literární žánr, nebo je popisuje chybně. Nerozumí vypravěči, postavám ani uměleckým prostředkům, jeho analýza je chaotická a nepřesná. U neuměleckého textu selhává v určení komunikační situace i hlavní myšlenky, jazyková charakteristika chybí nebo je nesprávná. Vyjadřování je velmi slabé, s častými chybami, nedostatečným rozborem a bez logické soudržnosti.

3) CELKOVÉ HODNOCENÍ

Úspěšné složení zkoušky je podmíněno úspěšným složením obou dílčích zkoušek. Výsledná známka na maturitní vysvědčení z českého jazyka a literatury je dána takto – 40 % hodnocení tvoří písemná část maturitní zkoušky, 60 % ústní část maturitní zkoušky.

- **Písemná práce je hodnocena bodově:** max. 16 bodů (převod bodů na známky)
- **Ústní zkouška je hodnocena známkou,** dle klasifikační stupnice.

Celkové hodnocení vyjádřeno známkami (udělením známek z písemné i ústní zkoušky):

ÚZ – ústní zkouška, PP – písemná práce, VZ – výsledná známka

ÚZ	PP	VZ	ÚZ	PP	VZ	ÚZ	PP	VZ	ÚZ	PP	VZ
1	1	1	2	1	2	3	1	2	4	1	3
	2	1		2	2		2	3		2	3
	3	2		3	2		3	3		3	4
	4	2		4	3		4	3		4	4

V Písku dne 25. 11. 2024

Ing. Zuzana Sýbková
ředitelka školy

Kritéria hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky z ČJL schválila zkušební maturitní komise dne

Za zkušební maturitní komisi

.....

Předseda ZMK